

מצרים

המלך הקטן לא עמד במבחן

עוסמן אל-מהדי הוא איש צבא מובהק. כשהוא לובש את מדיו המגוהצים — עם סמל חיל הפרשים המלכותי מהדוק לכובע המצחיה — הוא כליל ביטוי הגנדרנות הציבאית. גם הקריירה שלו היתה קריירה לדוגמה. בגיל 40 כבר היה בריגדיר (אלוף), מפקד המשמר המלכותי, בעל תואר ביי ואהוד המלך פואד. גאותו הגדולה היתה בדמיונו המפליא למלך והוא נהג להקפיד על סלסול שפמו בנוסח שפם המלך, ואף זכה בפי מ' קורביו בכינוי "המלך הקטן".

כאשר מת המלך פואד לא פסקה שמשו של עוסמן אל-מהדי לזרוח. תחת שלטון פארוק נמשכה עלייתו, הוא מונה ביי דרגה א' ואחר כך גם באשא. עם פרוץ מלחמת ישראל-ערב כבר היה אל-מהדי ראש המטה הכללי של הצבא המצרי.

עם תום המלחמה נפתחה חקירה בברר את סיבת מפתחו של הצבא המצרי ונמצא כי למעשה לא היה כל אשם בחיילים האמיצים: הסיבה האמיתית היתה כי כמויות גדולות של תחמושת ונשק שהגיעו לחזית לא היו ראויים לשימוש. האשמים: אישים רמיז מעלה וקצינים גבוהים שדאגו יותר לרווחיהם בשעת רכישת הנשק מאשר לטיב הנשק שירכשו.

בין האישים אשר שמוותיהם הוזכרו בקשר לנשק המקולקל: הרמטכ"ל עוסמן באשא אל-מהדי. הוא הופיע בפני בית-הדין העליון, הסביר כי היה ידוע לו כי נשק לא ראוי לשימוש הגיע לחזית. "קיבלתי דוחות על כך. אולם לא היתה לי כל אפשרות למנוע את הדבר. זה כאילו אומר מישור לעני שהמעיל שלו קרוע. העני יודע זאת היטב, אבל חייב להמשיך ללבוש את המעיל כי אין לו אחר".

קריקטורות עויבניות. יחד עמו הופיע בבית-המשפט גם פריק (פילדמרשל) מוחמד חירב באשא, מפקדו העליון של הצבא. גם הוא הצהיר שלא היה לו כל חלק ברכיית הנשק. אולם הצהרותיהם של המפקדים המכובדים לא הספיקו לחסל את כל העניין ושמוותיהם המשיכו להתנוסס בראש מאמרים וגילויים על מעילות והזנחה והם נאלצו להגיש את התפטרותם.

אז מינה פארוק איש אחר מאנשי אמונו למלא את מקום אל-מהדי: חוסיין פריד ביי, מי שתפס את מקומו הישן של אל-מהדי כמפקד המשמר המלכותי. ואילו לתפקיד מפקד עליון של הצבא (התפקיד החשוב ביותר מאחר שהצבא הוא הורע הממשית בין שלושת החילות) נשאר ריק. מאחר שהוודע שאף חור לשלטון, תבע את מרותו (באמ' צעות שר הגנה מפלגתי) על הכוחות המזוינים.

משך שבועות אחדים התנהל המאבק בין המלך והוודע על עמדת המפתח עד אשר לבסוף נכנע הוודע. בתקופה לפיס את המלך. עניין הנשק טושטש, חירב ואל-מהדי חזרו לתפקידיהם, עתוני האופוזיציה ניצלו את ההזדמנות, הופיעו עם שלל קריקטורות עויבניות על כניעתו של הוודע. ואילו רמטכ"ל הביניים, חוסיין פריד, ירד בשקט ממקומו, חזר לשכחה עד אשר יודק פארוק אליו מחדש.

הקלף היחיד. השבוע חזר פריד. מאז הרגיש פארוק בועזוע כסאו עלידי מהור מות השבת השחורה והחליט לערוך את חשי

מפקד הצבא המצרי מוחמד חירב ורמטכ"ל-לשעבר עוסמן אל-מהדי (במשפט הנשק המקולקל) הצהרות המפקדים לא חיסלו את העניין

הם אנשי הוודע אשר מוטב לו להרחיקם מ' תפקידיהם בשרות המדינה. כאשר הודיע לי ראשונה כי לא יסתפק הפעם בפיטורים סמי-ליים בלבד או רק של פקידים גבוהים הביטו אנשים רבים על כל העניין כעל תכסיס השייחיה של המלך הרוצה להסיח את דעת הקהל מתביעותיו למאבק.

אולם כאשר חזר והצהיר הילאלי כי טיהור זה יהיה יסוד מדיניות הממשלה החדשה ה' בינו כי הדבר גדול יותר, חורג מגדר פעולת הסתה קטנה. היה ברור כי עד להודעה חדשה מלך מדיניותה של הממשלה אלא תוכנית ה' אחת ולתמיד מיהו אדונו האמיתי של עמק הגילוס — מלכד האנגלים.

איראן

רצון הפרסים

אחד משני עתוני יהודי פרס, בני-אדם, (השני: העולם היהודי) יצא במאמר ראשי בו ביר את מצבה הכלכלי והחשפי של אי-ראן בשעת מלחמתה באימפריאליזם הבריטי. כותב העתון היהודי השמאלי: על ממשלת איראן לקשור קשרים הדוקים עם ישראל כדי לזכות בעזרתה הטכנית.

לדעת העתון חייבת איראן לחדש את ה' עבודה במפעלי הנפט ועלולה להעזר בכך ב' מומחים ישראלים שיהיו מוכנים לבוא לי-עבדאן באם איראן תכיר רשמית בישראל (הכרה שנתבטלה לפני חודשים מספר בלחץ הליגה הערבית ובהנמקה תקציבית).

בני-אדם אינו מסתפק בכך, ומסביר: ה' עניין כדאי גם לישראל, הזקוקה ליבול ה' חקלאי האיראני כשם שאיראן זקוקה למוצ' רים התעשייתיים של ישראל. מסיים העתון: חירוש הקשרים עם ישראל הוא רצוי ביותר וחיוני ביותר. הוא ללא ספק רצון הפרסים, ובמיוחד היהודים שבהם.

הוד מלכותו פואד הראשון, ירחם אללה על נשמתו, את החוקה הראשונה של מצרים ה' דישא. כעבור שנה התכנס הפרלמנט הרא' שון, ומאז הפך יום מאושר זה חג לאומי' הכרזו אל-הילאלי בהתחלת נאומו.

על מנת לא לפגום בחגיגות היום המאושר לא המשיך אל-הילאלי בסקירתו ההיסטורית — פיזור בית-הנבחרים עלידי המלך פואד מחמת שליטתו המוחלטת של הוודע עליו. גם העובדה שהחוקה הראשונה של מצרים החדשה קבעה בחירות חדשות תוך חוד' שים מפיזור בית-הנבחרים לא עשתה רושם עז ביותר על המלך — משך שנתיים היתה מצרים ללא אסיפת נבחרים.

אף כי לא רמז הילאלי על כל העניין, היה ברור כי גם פארוק עלול ללכת בצעדי אביו. אותם הגורמים שהניעו את פואד לפר את בית-הנבחרים קיימים במצרים גם היום וקרי-אות ההידד לכבוד אל-נחאס צורמות את אוד' ני פארוק לא פחות מאשר צרמה קריאת "סעד (וגלול) או מוות!" את אזני אביו בשנת 1924.

"הנה כבר חצי יובל שנים שהוודע עומד בראש המאבק לשיחורר לאומי והגשמת ש' איפות האומה", אמר הילאלי. "אולם קשה לומר שהשיג דבר ממשי. להיפך, מתקבל הרושם כי מאבקו של הוודע היה על דבר שונה לגמרי — המשכת שליטתו!"

עתה, הבטיח הילאלי, עומדות שאיפות העם להתגשם — צריך רק להתאזר בסבלנות ולתמוך בו. אכן תהיה דרושה מידה רבה של סבלנות עד אשר יגש הילאלי להגשמת אותן השאיפות הלאומיות: פינוי הבריטים מאזור התעלה וסיפוח הסודאן. כי בעניין חשוב לא פחות ממטרות אלה טיהור המנגנון המ' שלי, אותו טיהור מסורתי המבוצע בק' דנות מדי התחלף הממשלה.

כאיש צמרת הוודע לשעבר מתמצא היל' אלי בכל סככי המנגנון המפלגתי, יודע מי

בנו עם הוודע, בחן מחדש את כל הסובבים אותו. והיות והקלף החזק ביותר — ואולי גם היחיד — הנמצא בידו הוא הצבא, החל את המיכתו במפקדיו הגבוהים.

במכתו זה, לא עמד "המלך הקטן". פארוק חשד בו כי נמכר לוודע והחשד הספיק לפי-טוריו והחלפתו בחוסיין פריד. אולם הפעם לא ניבאו העתונים כי תהיה זאת החלפה זמנית, נסיגה מן הוירה הציבורית עד אשר יחליט פארוק להתחזיר. הפעם היה ברור כי "המלך הקטן" ירד לחלוטין מן הבמה כי שוב לא היה בה מספיק מקום אלא למלך אחד.

אדונו של העמק

בבתי-הקפה הדחוסים השתררה דממה, שח' קני הששי-ש הפסיקו את משחקם, המלצרים חדלו לרוץ עם מגשים מורמים מעל לרא' שיהם. הרמקול המחובר לרדיו הודיע: "נאור' מו של הוד מעלתו ראש הממשלה לעם ה' מצרי לכבוד חג החוקה".

היתה זאת פנייתו האישית הראשונה של אחמד נגיב אל-הילאלי באשא. האיש שנבחר עלידי פארוק למנוע מהפכה עממית במצ' רים. קולו, עמוק ומעושה, קול מורה המ' דקלם קטעי שירה, איכוב. לעומת נאומו של מוסטפא אל-נחאס, בעל הקול המדובר, נש' מע נאומו של אל-הילאלי תפל וחסר מתיחות.

אולם אשר חסר לנאום בברק חיצוני ובי' הגשתו מילא הילאלי בתוכן מפוצץ — ה' דעה ברורה וחר-משמעות שהוא (בשם המלך) יעשה את הכל להחזיק בשלטון. הכרזתו ש' הוודע חותר תחת הממשלה החדשה לא גיל' תה שום תגלית ואילו ההודעה כי הוא מעיין בבעיית בית-הנבחרים היתה דוגמה של מי' עוט דמות. גורלו של בית-הנבחרים הנוכחי אינו ניתן עוד לשום עיון — הוא יפוזר ללא כל ספק.

פער או מוות! לפני 29 שנים אישר

מתערבת במרוץ

